

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för utbildningsvetenskap

Att vara kvinna på en mansdominerad arena

Strukturerade intervjuer med tre golfspelande kvinnor

Lina Axner

VT-2016

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Pedagogik
Hälsopedagogiska programmet
Pedagogik 61-90 hp, 30 hp

Handledare: Paula Larsson
Examinator: Peter Gill

Att vara kvinna på en mansdominerad arena. Strukturerade intervjuer med tre golfspelare kvinnor.

Författare: Lina Axner, Högskolan i Gävle, Akademin för utbildning och ekonomi

Pedagogik, 61-90 hp, VT 2016

Sammanfattning

Inledning Idrotten ses som Sveriges största folkrörelse och har gått från att bara vara tillgänglig för män till att genom de senaste årtionden även vara tillgänglig för kvinnor.

Golfporten ska vara attraktiv för alla och vara lika inkluderande bland alla samhällsgrupper. Med detta avses kön, etnicitet och samhällsgrupp. Inom golfklubben där denna studie är gjord ser fördelningen ut 31 procent kvinnor och 69 procent män.

Bakgrund Det finns olika yrken och idrotter som i samhället är mans- och kvinnodominerande. I de mansdominerade yrkena exkluderas ofta kvinnorna och inom idrotten lär man sig från tidig ålder att flickor och pojkar och kvinnor och män ska vara och är på ett visst sätt. **Syftet** med denna studie är att belysa hur golfspelare kvinnor uppfattar och påverkas av kulturen på en mansdominerad arena. **Metod** För att kunna svara på syftet användes strukturerade intervjuer med tre golfspelare kvinnor.

Resultatet visar att kvinnor ofta upplever att kvinnor vill tillhöra en grupp och detta bidrar till en känsla av tillhörighet. Det är även en skillnad på kvinnor och mäns jargong och hur de kommunicerar med varandra. Kvinnorna upplever att män använder sig av en ”grabbig” och ”gubbig” jargong samt att de använder sig av ett vulgärare och tuffare språk. Männen berör mer sexuella saker medan kvinnornas jargong handlar mer om sociala saker som mode, barn och familj. Resultatet visar även att kvinnor exkluderar kvinnor. **Slutsats** Kvinnorna uppfattar att ett trevligt och inbjudande bemötande, en känsla av tillhörighet, positiv attityd samt att man blir bemött utifrån ett individperspektiv och inte sitt kön är de viktigaste faktorerna för kvinnorna på golfbanan. Respondenterna uppfattar även att kulturen på den mansdominerade arenan speglar samhället till stor del. Jag kan från resultatet utlysa att kvinnorna påverkas av arenans kultur på olika sätt, det finns både en direkt och en indirekt påverkan.

Nyckelord:

Mansdominerad arena, idrott, kvinnor, kultur, genus, jämställdhet, golf

Tack!

Jag skulle vilja börja med att tacka mina respondenter för att ni valde att ställa upp i min studie. Utan er tid och engagemang skulle det inte ha blivit någon studie. Jag vill även tacka min handledare Paula för all hjälp under processens gång. Jag vill också tacka min familj och studiekamrater för all hjälp, stöttning och förståelse under denna tid. Till sist vill jag rikta ett stort tack till Sophie Linghag och Eva Amundsdotter för er hjälp, stöttning och inspiration under våra workshops gällande golfens förändringsarbete Vision 50/50.

Lina Axner

Gävle 2016-06-08

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Begreppsförklaring	2
1. Bakgrund	3
2.1 Mansdominerade arenor	3
2.2 Mansdominerade arenor inom idrotten.....	4
2.3 Jämställdhet inom olika arenor.....	5
2.4 Jämställdhet inom idrotten	6
2.5 Idrotten ur ett idrottspedagogiskt perspektiv	7
2.6 Kvinnor och idrott ur ett historiskt perspektiv	8
2.7 Kvinnors uppfattningar av en mansdominerad arena	9
3. Syfte.....	10
3.1 Frågeställningar	10
4. Teoretisk utgångspunkt	10
5. Metod.....	11
5.1 Val av metod.....	11
5.2 Urval	12
5.3 Tillvägagångssätt	13
5.4 Bearbetning av data	14
5.5 Etiska aspekter.....	14
5.6 Reliabilitet och Validitet.....	15
6. Resultat	16
6.1 Attityder.....	16
6.2 Tillhörighet och bemötande.....	18
6.3 Påverkan	19
6.4 Lärande	20
6.5 Språk/jargong	21
6.6 Sociala sammanhang	21
6.7 Ojämställdhet.....	22
7. Resultatanalys.....	23
7.1 Män och kvinnor hålls isär	24
7.2 Det manliga värderas högre än det kvinnliga	24
7.3 Alla är med och skapar genusordningen	24
8. Diskussion	25
8.1 Metoddiskussion.....	25
8.2 Resultatdiskussion	26
8.3 Slutsats.....	30
8.4 Till vidare forskning	30
9. Referenser.....	31
Bilaga 1- Missiv	
Bilaga 2- Intervjuguide.....	

1. Inledning

För att kunna skapa en framgångsrik idrottsutveckling är en jämställd idrott ett måste (Riksidrottsförbundet, 2005). Idrotten är lika viktig för alla, det spelar ingen roll om utövaren är kvinna eller man, flicka eller pojke. Idrotten ses som Sveriges största folkrörelse och har gått från att bara vara tillgänglig för män till att genom de senaste årtionden även vara tillgänglig för kvinnor. Det är dock en lång väg att gå innan idrotten kan kallas för jämställd (ibid.).

Den årliga medlemsstatistiken från Svenska golfförbundet (2015) visade att andelen kvinnor respektive män som utövade golf i Sverige skiljde sig åt avsevärt. Andelen kvinnor uppkom till 28 procent till skillnad från männen där siffran visade 72 procent (ibid.). Dessa siffror tyder på att golfen i Sverige kan ses som en mansdominerad arena. Bandy och brottning ses som andra mansdominerade arenor (Svender, 2012). Idrottsarenor där kvinnor dominerar kan exempelvis vara inom gymnastik, konståkning och ridsport (ibid.).

Jämställdhetsmålen som Riksidrottsförbundet senast har formulerat handlar om kvinnors och mäns representation inom olika beslutande positioner, i dessa mål står det att kvinnors och mäns idrottande ska värderas och prioriteras likvärdigt (Riksidrottsförbundet, 2005a). Det ska också finnas lika möjligheter för alla att utöva idrott. Golfsporten ska vara attraktiv för alla och vara lika inkluderande bland alla samhällsgrupper (Svenska golfförbundet, 2016). Med detta avses kön, etnicitet och samhällsgrupp. Så ser det inte ut i Sverige idag och det är en av sportens största utmaningar (ibid.). Inom golfklubben där denna studie är gjord ser fördelningen ut 31 procent kvinnor och 69 procent män. När fördelningen är 40 och 60 procent mellan män och kvinnor i en organisation ses fördelningen som könsbalanserad (Holgersson et al. 2011). Om fördelningen är 60 procent kvinnor eller män ses organisationen å andra sidan som könssegregerad (ibid.). Utifrån detta kan golfklubben i denna studie ses som könssegregerad.

Jag är intresserad av hur golfspelare kvinnor uppfattar kulturen på en mansdominerad arena, samt hur de påverkas av denna kultur. Denna studie utgår från ett kvinnoperspektiv, alltså utgår jag från kvinnors uppfattningar. Studien utgår även från ett genusperspektiv. Enligt Nationella sekretariatet för genusforskning (2016) har vi människor utifrån olika kön

uppfattning om olika saker och jag kan genom att använda ett genusperspektiv öka förståelsen för hur kön och genus skapas och återskapas i vårt samhälle. Av ett genusperspektiv kan normer och föreställningar ifrågasättas och förändras (ibid.). I denna studie kommer jag även utgå från förhållningssättet att det är en skillnad på män och kvinnor gällande den fysiska kapaciteten, exempelvis slår män längre än kvinnor. Det finns en skillnad som existerar mellan män och kvinnors muskelstyrka enligt Karin Henriksson-Larsén (u.å) professor i idrottsmedicin och verksam vid Institutet för kirurgisk och perioperativ vetenskap. Det är inte de fysiologiska skillnaderna som jag kommer att belysa, i arbetet kommer det bara fokuseras på de kulturella skillnaderna och hur kvinnor uppfattar och påverkas av dem.

1.1 Begreppsförklaring

Nedan har jag valt att förklara och förtydliga tre begrepp som är återkommande i mitt arbete.

Kultur

Begreppet kultur kommer i detta arbete att definieras utifrån boken *Från kön till genus* (Kulick & Bjerén, 1987). Kultur är ”Ett system av idéer och föreställningar som ligger till grund för hur vi tänker och agerar”(s. 9-10). Boken lyfter fram att kulturen är ett system samt en pågående process som aldrig är i vila. Denna kultur bidrar till människors föreställningar om dikotomin manligt-kvinnligt. Exempelvis kan en färg eller ett uttryck anses som manligt eller kvinnligt (ibid.) Med system i denna uppsats menar jag ett system av människors sätt att uttrycka och bete sig, exempelvis jargong/språk, beteende, attityder etc. Detta system är en process som hela tiden utvecklas och förändras hos oss människor.

Mansdominerad Arena

En arena är en plats där människor träffas, utvecklas och utbyter erfarenheter och tankar, exempelvis en skola eller en idrottsplats. När denna arena är mansdominerad betyder det att platsen består till största delen av män.

Genus

Något som är socialt och kulturellt konstruerat. Människan skapas genom föreställningar om hur kvinnor och män ska se ut, hur de ska leva eller agera samt vilka egenskaper som anses som kvinnliga/manliga.

1. Bakgrund

I detta avsnitt kommer tidigare forskning att presenteras inom områdena: mansdominerade arenor, mansdominerade arenor inom idrotten, jämställdhet inom olika arenor, jämställdhet inom idrotten, idrotten ur ett idrottspedagogiskt perspektiv, kvinnor och idrott i ett historiskt perspektiv samt kvinnors uppfattningar av mansdominerade arenor.

2.1 Mansdominerade arenor

Inom de mansdominerade arenorna exkluderas kvinnorna, kulturen anses ofta som hegemonisk maskulin¹ och kvinnor inom dessa områden upplever ofta tidigare erfarenheter av diskriminering (Richman, vanDellen & Wood, 2011). De upplever även att det är svårt att bli accepterade av männen och detta skapar hinder i exempelvis arbetet. Faktorer som har visats sig vara relaterade med en känsla av tillhörighet och som spelar stor roll för om kvinnor söker sig till mansdominerade arenor är: positiva erfarenheter av kvinnliga förebilder, stöd inom familjen samt allmänt stöd. För att kvinnorna ska kunna involvera, konkurrera och hävda sig inom dessa arenor krävs det gott självförtroende och ett tankesätt där de tror på sig själva och deras egen kapacitet. Faktorer som kan bidra till sämre självförtroende och förmåga att tro på sig själv är avsaknaden av kvinnliga förebilder, mentorer och nätverk (se bl.a. Richman et al. 2011; Germain, Herzog & Hamilton, 2012).

Inom politiken dominerar männen (Connell, 2009). Vid år 2005, som inte var alltför länge sedan, var det två regeringar i hela världen som bestod till hälften av kvinnor, dessa var Sveriges och Spaniens regeringar. De få kvinnor som jobbar sig uppåt inom politiken arbetar ofta med välfärds- och utbildningsfrågor, medan männen styr allt som har med skatter, teknologi, polisväsende, militären och investeringar att göra. Connell (2009) beskriver att ”den här sortens siffror presenteras ofta i formuleringen att kvinnor nu utgör 2 procent av världens företagsledare. Det är mer informativt att istället säga att män utgör 98 procent av det ledarskapet.” (s. 15). Uppdelningen mellan män och kvinnor är inte densamma på alla platser men mansdominerade arenor kan exempelvis vara inom den tunga industrin, transportsektorn eller gruvarbete (ibid.).

¹ Ett stereotypt ideal som andra män relaterar till samt att män som grupp är överordnade (Jämställ, 2004).

Oljeindustrin är också det en mansdominerad arena och i en studie (Miller, 2004) presenteras tre olika teman till varför kulturen inom oljeindustrin är så maskulin och hegemonisk. Det första temat berör vardagliga interaktioner mellan de anställda, interaktioner som bygger på gemensamma maskulina intressen och som utesluter kvinnor från makten. Det andra temat handlar om tävling mellan de anställda kombinerat med en dominerande ingenjörsyrkeskultur för att på ett effektivt sätt kunna förstärka arbetsfördelningen efter kön. Det tredje temat handlar om att interaktionerna mellan könen inom yrket är inbäddade i ett medvetande som härstammar från de kraftfulla symbolerna av myter om den romantiserade cowboy-hjälten. För att kvinnorna skulle överleva och utvecklas inom denna maskulina kultur började de bete sig mer maskulint och förstärka denna kultur. Detta ledde till kortsiktiga individuella vinster och en fortfarande orättvis och ojämlik arbetsplats (ibid.).

Yrken som ofta anses som kvinnodominerade är lärare, sjuksköterska, socialt arbete, kontorsarbete eller bibliotekarie (Murrell, Frieze & Frost, 1991). Kvinnliga respektive manliga yrken ses på olika sätt och beroende på om individen är kvinna eller man så har hen olika möjligheter att exempelvis avancera på jobbet. Mansdominerade yrken anses ofta ha en högre status samt att de har ett större utrymme till att påverka sin egen ekonomi. Kvinnodominerade yrken anses ofta ha en lägre status samt att kvinnorna har svårt att avancera och klättra i karriärstegen (ibid.) Murrell et al. (1991) lyfter fram att kvinnorna är mer oroliga över de sociala aspekterna inom jobbet, till skillnad från männen som är mer intresserade av de ekonomiska övervägandena (ibid.) Inom familjen ses ofta männen som de som står för alla beslut, de är familjeförsörjare, de representerar familjen och de är användare av de tjänster som kvinnor ställer till förfogande (Connell, 2009). Vi människor har ofta en kulturell uppfattning om hur kvinnor är. Kvinnor ska vara omvårdande, fulla av kärlek, göra självupoffringar och vara strävsamma (ibid.).

2.2 Mansdominerade arenor inom idrotten

Det finns många befintliga arenor som är dominerade av män, men i denna uppsats kommer jag att fokusera på mansdominerade arenor inom idrotten. Fotboll har alltid setts som och kan fortfarande ses som en mansdominerad arena. Enligt Olofsson (1989) är det en ny sport för kvinnor. Larsson (2005) påvisar i sin studie att tävlingsidrotten bidrar till att skapa bilder som anses som normala för hur kvinnor och män ska se ut och hur de ska bete sig. Män som deltar i konståkning och kvinnliga fotbollsspelare uppfattas ofta av samhället som homosexuella

(ibid.). Kvinnlig idrott konstrueras som något kvalitativt annorlunda än den manliga idrotten. Därför ses tävlingsinriktade flickor som problematiska och onormala, speciellt i tonårsperioden (ibid.) Se även Svender (2012).

2.3 Jämställdhet inom olika arenor

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla väsentliga områden i livet (NE, 2016).

I en deskriptiv studie med hjälp av både kvalitativa och kvantitativa forskningmodeller gjord i Turkiet har jämställdhet förklarats genom två olika faktorer (Kalayci & Hayirsever, 2014). Inför den turkiska lagen ska kvinnor och män behandlas lika samt kvinnor och mäns lika användning av resurser, möjligheter och tjänster inom familjen och samhället. I studien har 160 elever i 8:e klass från fyra primära skolor från den nedre, mellersta och övre socioekonomiska klassen studerats. Resultatet påvisar att eleverna dagligen tillskrivs egenskaper och sysslor som ska passa om man är man/kvinna eller pojke/flicka. Kvinnorna/flickorna ska göra de dagliga hushållssysslorna, de ska vara känsllosamma, vara sjuksköterskor, spela volleyboll och ha blont hår. Männerna/pojkarna å andra sidan ska vara domare, spela fotboll och visa mod, då dessa faktorer ses som manliga. Det är dock viktigt att understryka att ojämställdhet och denna syn på kvinnor och män visade sig allt mer förekommande i de lägre socioekonomiska klasserna. För att få ett stopp på denna ojämlika behandling hävdar studien att läroplanerna i skolan och att tryckt material bör göras om, därför att de innehåller direkta och indirekta diskurser som skapar och/eller stödjer ojämställdhet. Orsaken till detta skulle kunna bero på att det fortfarande är ojämlikt i läroplanerna, i kursmaterialet samt i elevernas medvetande och beteende. För att få ett stopp på detta måste man även öka lärarnas medvetenhet gällande de variabler som orsakar ojämställdhet mellan könen (ibid.).

I Sverige finns en lag som skyddar individer mot diskriminering (DO, 2016). Denna lag, diskrimineringslagen utformades 1 januari 2009. Lagen strävar även mot lika rättigheter och möjligheter för alla.

Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet,

religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
(DO)

Trots detta förekommer ändå diskrimineringar inom olika arenor. Exempel på dessa arenor kan vara idrottsföreningar, skolan och arbetsplatser (ibid.)

2.4 Jämställdhet inom idrotten

I Riksidrottsförbundets jämställdhetsplan, som gäller för Riksidrottsförbundet (RF) och SISU-riks, lyfter de fram att förutsättningarna för att delta i idrottsverksamheter ska vara desamma för kvinnor och män, samt att idrotten ska utvecklas och främja jämställdhet (Riksidrottsförbundet, 2005). Denna jämställdhetsplan kan kopplas ihop med det jämställdhetsarbete som regeringen och riksdagen bedriver (Skr, 2002/03:140). RF lyfter fram att samhället har fokuserat på jämställdhetsfrågor långt bak i historien men ändå har vi i samhället en könsmaktsordning som placerar män och kvinnor i en ojämsälld maktrelation (Riksidrottsförbundet, 2005). Män har alltid setts som normen och kvinnorna som de underordnade. För att ett jämställt samhälle ska kunna uppstå måste vi bryta denna maktordning, hävdar regeringen (ibid.). Enligt Wickman (2012) bör kunskap, uthållighet, resurser, verktyg och realistiska målsättningar medföra ökad jämställdhet och jämlikhet. Med dessa faktorer går idrottsorganisationen att förändra. Inom idrott bör inte frågor om jämställdhet och jämlikhet vara visioner utan det borde appliceras i praktiken. Det spelar ingen roll vilka det är som verkar i idrottsorganisationen, en samordning av genus, jämställdhet och jämlikhet bör alltid finnas i organisationerna (ibid.).

Vid intervjuer med flickor och pojkar inom könsuppdelade fotbollslag i Sverige framkom det att det finns traditionella stereotyper om hur flickor och pojkar ska vara redan i tidig ålder (Eliasson, 2011). Flickorna ska vara trevliga och pojkarna ska vara tuffa. På grund av att flickor och pojkar konstrueras på detta sätt och att dessa könsföreställningar existerar påverkas även deras beteende i praktiken. Genom dessa könsföreställningar påverkas deras sociala interaktioner i förhållande till vänskap och deras sätt att skaffa sig ett självförtroende. I dessa fotbollslag bidrar pojkarna och flickorna till skapandet av kön utifrån idéer om varandras skillnader (ibid.). Enligt Connell (2009) har barnen en "genuskompetens", med det menas att pojkarna och flickorna vet hur genusrelationerna i samhället bestäms och pojkarna och flickorna kan relatera detta till samspelet som sker inom fotbollslagen. I samhället är förväntningarna hos individerna kopplade till feminina och maskulina stereotyper och om

dessas förväntningar existerar i samhället är det lätt för barnen att också anpassa sig efter dessa (Eliasson, 2011). Samhället konstruerar könen att de ska vara olika och de rangordnas efter makt och prestige, detta bidrar till olikheter. Fotbollstränarna påpekade att flickorna måste vara hårdare och inte lika vänliga på fotbollsplanen och detta krockar med samhällets förväntningar om att flickor ska vara ”kvinnliga”. Pojkarna som spelar fotboll ses som norm och de ansåg sig vara bättre än flickor på fotboll. Alla barnens uttalanden, både flickornas och pojkarnas, visade att det var accepterat och berättigat i kulturen att säga att pojkarna var bättre än flickorna på fotboll. Med anledning av studiens resultat hävdar Eliasson att jämställdhetsstrategier gällande barn och sport behövs, men även djupare diskussioner gällande byggandet av relationerna mellan könen (ibid.).

2.5 Idrotten ur ett idrottspedagogiskt perspektiv

Det spelar ingen roll om vi i samhället är intresserade av idrott eller inte, idrotten berör och finns närvarande i vår vardag, vare sig vi vill det eller inte (Lärarhögskolan i Stockholm, 2002). Beroende på om vi är unga eller vuxna ingriper idrotten på olika sätt i våra liv och vår vardag, det kan vara via föreningsidrott, skolan eller genom deltagandet i tävlings- och motionsidrott. Människan socialiseras och påverkas av skilda kulturer och för att vi ska kunna förstå detta måste kunskap om dessa kulturer samlas in. Man måste även skapa förståelse för i vilka kontexter inläringen sker samt äger rum. Två viktiga faktorer som också måste studeras inom det idrottspedagogiska området, för att förstå läroprocesserna är sociala förhållanden och historiska sammanhang. Inom detta forskningsområde studeras olika idrottskulturer där frågor om hur skilda färdigheter, kunskaper, förhållningssätt och värderingar om idrott skapas och lärs in. Idrotten lär individen om sig själv och sin egen förmåga, samt om sin kropp och hur man bör se ut och om vad som är rätt eller fel. Människors idrotts- och motionsvanor är av stor betydelse för hälsan. Fysisk inaktivitet kommer att påverka individens egna hälsotillstånd men även samhällsekonomin. Ett viktigt kunskapsområde är att skapa förståelse till varför vissa människor utvecklar ett positivt förhållningssätt till idrotten och som bidrar till att de är fysiskt aktiva. Det är även viktigt att förstå motsatsen, vad det är som bidrar till att vissa människor utvecklar ett negativt förhållningssätt som bidrar till att de blir fysiskt inaktiva. För många människor bidrar även idrotten till stimulans, avkoppling och gemenskap. Därför kan man säga att idrotten möjligtvis kan bidra till högre upplevd livskvalitet. Det är dock viktigt att åskådliggöra möjligheter men även hinder kopplat till detta (ibid.).

2.6 Kvinnor och idrott ur ett historiskt perspektiv

Redan år 1977 vid riksidrottsmötet antogs ett handlingsprogram gällande kvinnlig idrott som fick namnet ”Idrott tillsammans på samma villkor, för kvinnor och män, flickor och pojkar” (Olofsson, 1989). Med detta program var syftet att föreslå särskilda åtgärder för att stärka idrottande kvinnors ställning, på grund av att det inom idrottsrörelsen fanns uppfattningen att männens idrottsverksamhet prioriterades högre än kvinnornas (ibid). Gunnar Qvist som är kvinnohistoriker kan genom ”kvinnokampen”, en kamp som handlar om kvinnornas insatser för att påverka kvinnopolitiken, hjälpa oss att förstå kvinnornas framväxt i samhället. Denna kamp berör sex olika perioder. De olika perioderna handlar bland annat om hur samhället har skildrats som mans- och klassamhälle och att kvinnorna blev formellt jämställda med männen på grund av att alla lagar ska vara lika för alla medborgare. Denna period gick från ett jämställt arbetsliv tack vare bondesamhället till en period där denna jämställdhet försvann helt för kvinnorna. Detta berodde på att kvinnor från de högre samhällsklasserna var tvungna att ta yrkesarbete och där fick de uppleva könsdiskrimineringen som existerade i arbetslivet. Den tredje perioden handlar om mellankrigstiden. I denna period var manssamhället kvar, men med vissa spår av kvinnoemancipationen² och frågor som berörde kvinnorna togs inte upp i politiken. År 1970 började det officiella arbetet med jämställdhetsfrågan världen över. Mellan år 1972-1980 inrättades i Sverige en jämställdhetsdelegation, det kom en jämställdhetsförordning för den offentliga sektorn och det antogs en lag om jämställdhet mellan män och kvinnor i arbetslivet (ibid.)

Eva Olofsson undersökte villkoren för kvinnors deltagande i organiserad idrott (Olofsson, 1989). Resultatet från studien visade bland annat att kvinnor deltar till stor del i färre sporter än män och de sporter som kvinnorna dominerar i, är estetiska sporter och sporter där tävling inte existerar. Med undantag från gymnastiken finns det ingen idrott eller sport för kvinnor, det finns alltså endast manliga sporter med kvinnliga utövare. Idrotten ses som en viktig del för den manliga karaktärsbyggnaden och i idrottsrörelsen påvisar attityden att kvinnor och män är olika. Attityden som finns hos idrottsrörelsen påvisar för det första att män och kvinnor är olika, men för det andra bygger tävlingssportens form och regler på jämlikhet. Studien lyfter även fram att män kontrollerar kvinnors eget deltagande i idrotten (ibid.). Det

² 1800-talets kvinnorörelse. Begreppet handlar om arbetet för kvinnans frigörelse och samma rättigheter som männen (NE, 2016).

var dock först under 1980- talet som jämställdhetsbegreppet började användas i samband med idrott (Larsson, 2005).

2.7 Kvinnors uppfattningar av en mansdominerad arena

Inom de akademiska områdena kan man se en uppdelning av män och kvinnor. I Steele, James och Barnetts (2002) studie där syftet var att undersöka studerande kvinnors uppfattningar inom mansdominerade akademiska områden, visade resultatet att kvinnor inom det akademiska området som var mansdominerat, rapporterade högre nivåer av diskriminering, samt stereotypa hot till skillnad från de kvinnor som tillhörde de akademiska områden som var kvinnodominerat. Kvinnorna inom de mansdominerade akademiska områdena visade sig även vara mest benägna att byta område inom akademien. De kvinnodominerade områdena gällde konst, utbildning, humaniora och samhällsvetenskap. De mansdominerade akademiska områdena var matematik, vetenskap och teknik (ibid.). Detta är exempel på hur kvinnors uppfattningar kan vara genom vistelsen på en mansdominerad arena. Att jobba på olika idrottsplatser ses också som arenor där männen dominerar och där det är en maskulin kultur (Haraldsson, 2011). Vid sju kvalitativa intervjuer med olika kvinnor som jobbar på idrottsplatser, framkom kvinnornas uppfattningar och upplevelser av den mansdominerade kulturen. Kvinnorna beskrev jobbet som ett smutsigt och tungt arbete och inte ens kvinnorna som jobbade där upplevde det som ett ”tjejjobb”. För att passa in i arbetes klimat upplevde kvinnorna att de var tvungna att anpassa sig. Med anpassa sig menas ”tuffa till sig” och att de måste vara starka och ha skinn på näsan för att behärska arbetet. Arbetet ansågs ha en ”grabbig” och ”gubbig” jargong och att det fanns förutfattade meningar om män och kvinnor. Män passar för yrket eftersom det kräver fysisk styrka och en manlig jargong, samt att man ska kunna tolerera smuts. Kvinnorna passar därför inte in i denna mansdominerade arena med anledning av att de inte besitter dessa egenskaper. I intervjuerna framkom det dock att kvinnorna uppfattade sina arbetsuppgifter och arbetskamrater som varierande och roliga (ibid.).

Richman, vanDellen & Wood (2011) belyste i sin studie, som nämndes ovan, att kvinnor upplevde att de faktorer som spelar roll för om de söker sig till mansdominerade arenor är positiva erfarenheter av kvinnliga förebilder, stöd inom familjen samt allmänt stöd. Detta kan kopplas ihop med resultatet av en studie (Blom, Abrell, Wilson, Lape, Halbrook & Judge, 2011) där man har intervjuat kvinnliga coacher om deras uppfattningar och erfarenheter av att

vara tränare för manliga atleter inom olika mansdominerade arenor. I analysen framkom fem olika kategorier: kvinnornas idrottshistoria och bakgrund varierade, kvinnorna hade positiva influenser av manliga tränare, de använde en intensiv coaching filosofi när de tränade männen, tränarna kände stöd från familj och organisation samt att de upplevde tränarrollen som maskulin. De kvinnliga tränarna upplevde att det var bristen på stödsystem, nätverk och mentorskap som var anledningarna till varför antalet kvinnliga tränare för manliga lag var så lågt (ibid.). En gemensam faktor som går att påvisa av dessa två studiers resultat (Richman et al. 2011 och Blom et al. 2011) är att bristen på olika sorters stöd är en anledning till varför kvinnor inte söker sig till de mansdominerade arenorna. Enligt Holgersson et al. (2011) kan kvinnor agera på ett hetero socialt sätt när de är i en minoritetsposition och när de är underordnade. Genom att de agerar på detta sätt kan det leda till att kvinnor tar avstånd från andra kvinnor och att de istället ansluter sig med männen. När kvinnorna agerar på detta sätt kan de också ta avstånd från feminismen och ett resultat av denna process kan vara att feminister tillskrivs egenskaper som överdrivna, osolidariska mot andra kvinnor, negativa, gnälliga och att de är manshatare (ibid.).

3. Syfte

Syftet med denna studie är att belysa hur golfspelande kvinnor uppfattar och påverkas av kulturen på en mansdominerad arena.

3.1 Frågeställningar

För att uppnå studiens syfte har tre frågeställningar formulerats:

- Vad anser kvinnorna krävs för att arenan ska bli mer jämställd?
- Vilka likheter och skillnader uppfattar respondenterna av kulturen på en mansdominerad arena?
- Vilka föreställningar om män och kvinnor förekommer hos kvinnorna på golfklubben?

4. Teoretisk utgångspunkt

Den teoretiska utgångspunkten i denna studie kommer att vara Yvonne Hirdmans genuskontrakt (Hirdman, 2003). Genuskontraktet är en teori skapad av Yvonne Hirdman som

är professor i historia. Kontraktet handlar om hur vi människor i samhället skapar olika, både synliga och osynliga normer, förväntningar och seder om vad som anses kvinnligt och manligt. Detta kontrakt förflyttar sig från generation till generation och skapar segregeringar och hierarkier. I detta genuskontrakt finns tre principer som är grundläggande. Den första principen är att kvinnor och män hålls isär, denna princip handlar om dikotomin manligt och kvinnligt som ofta ses som helst skilda saker. Ett exempel på detta är pojkleksaker och flickleksaker eller bråkiga pojkar och snälla flickor. Den andra principen handlar om att det manliga värderas högre än det kvinnliga. Med detta menas att det som i samhället anses som manligt har högre status än saker eller egenskaper som anses vara kvinnliga. Det finns en tendens i samhället att männens egenskaper tillräknas ett högre värde. Den tredje principen i genuskontraktet är att alla är med och skapar genusordningen. Både män och kvinnor är, oftast omedvetet, med och påverkar genusordningen i samhället (ibid.).

5. Metod

Här presenteras studiens metod, urvalsprocess, tillvägagångssätt, bearbetning av data, reliabilitet och validitet samt de etiska aspekter som har vidtagits.

5.1 Val av metod

Syftet med min studie var att belysa hur golfspelande kvinnor uppfattar kulturen på en mansdominerad arena och hur de påverkas av den. För att kunna belysa kvinnors uppfattningar och eventuella påverkan av kulturen valde jag att använda en strukturerad intervju som metod. Denna intervju kan även kallas för standardiserad intervju och processen går till så att den som intervjuar ställer frågor till respondenten utifrån en intervjuguide (se bilaga 2) som är framställd i förväg (Bryman, 2011: Cohen, Manion & Morrison 2007). Målet med denna metod är att sammanhanget för alla intervjuer ska vara desamma och detta görs genom att alla respondenter får samma frågor. Genom att kontexten är desamma och respondenterna får samma frågor är det lättare att sammanställa respondenternas svar på ett jämförbart sätt (ibid.). När man ska genomföra intervjun är det viktigt att jag som intervjuar har en bra och fungerande relation till informanterna där det finns tillit (ibid.) Tillit försökte jag skapa genom att bete mig på ett vänligt sätt mot respondenten så att hon kände sig avslappnad (Bryman, 2011). Detta gjorde jag genom att småprata lite innan intervjun. Bryman (2011) nämner att genom leenden och ögonkontakt kan man skapa en bra relation.

Intervjuerna spelades in. Enligt Trost (2005) finns det både för- och nackdelar med att använda sig av en bandspelare. Fördelarna kan vara att jag i efterhand kan lyssna på tonfall och ordval, hur många gånger jag vill. Jag kan även skriva ut intervjun och i efterhand läsa ordagrant vad som har sagts. Genom att spela in intervjun och sedan lyssna på den i efterhand kan jag som författare även lära mig av mina misstag, men jag kan också lära mig av det jag upplevde att jag gjorde bra. Nackdelarna kan handla om tidsåtgång, det tar lång tid att lyssna och spola tillbaka om man letar efter en speciell del av intervjun. Det som också kan upplevas som en nackdel är att jag som intervjuare inte kan se respondenternas gester och miner i efterhand (ibid.).

5.2 Urval

Kriteriet för att delta i studien var att respondenterna skulle vara golfspelande kvinnor och medlemmar på en golfklubb. Golfklubben där denna studie är gjord är belägen i norra Sverige. I denna studie användes två olika urval. Jag använde mig först av ett strategiskt urval. Det betyder att jag valde ut några variabler som var av teoretisk betydelse (Trost, 2005). Dessa variabler var i denna studie att respondenterna skulle vara golfspelande kvinnor och medlem i en viss golfklubb belägen i Sverige. För att få tag i respondenterna använde jag mig av en annons i missivform som jag skickade ut via mail till en speciell grupp på golfklubben. Det var nio personer som hörde av sig och ville delta i studien. Eftersom att jag i förväg hade bestämt att intervjuva endast tre personer använde jag mig även av ett bekvämlighetsurval för att få fram tre respondenter (Bryman, 2011). De tre första personerna som svarade på mailet och sa att de ville vara med och delta i studien kontaktade jag. Vid kvalitativa metoder är det ofta bättre med få väl genomförda intervjuer än flera mindre väl utförda (Trost, 2005). Om jag efter tre intervjuer bedömer att det inte är tillräckligt så kan jag i efterhand genomföra fler intervjuer (ibid.) Jag valde tre respondenter som jag ansåg utifrån deras erfarenhet av golf och golfklubben lämpliga för att uppnå studiens syfte.

Respondent 1 kommer att benämnas **Anna**. Anna är 47 år och har spelat golf i sju år, är medlem och jobbar även ideellt inom golfklubben. När hon spelar golf spelar hon oftast med vänner, både kvinnor och män.

Respondent 2 kommer att benämnas **Alice**. Alice är 49 år och har spelat golf i nio år, är medlem i golfklubben. När hon spelar golf spelar hon med vänner, både kvinnor och män, men det händer även att hon spelar själv med personer som hon inte är bekant med.

Respondent 3 kommer att benämnas **Sofia**. Sofia är 65 år och har spelat golf i 30 år, är medlem i golfklubben. När hon spelar golf så spelar hon med sin man, kompisar och sina barn.

5.3 Tillvägagångssätt

Efter att jag hade bestämt min forskningsfråga och kommit fram till vilken metod som var passande för att få svar på frågan började jag utforma en intervjuguide. Intervjuguiden innehöll olika teman med tillhörande intervjufrågor. Innan den första intervjun kontrollerade jag intervjuguiden så att jag kände mig bekväm med intervjufrågorna (Bryman, 2011). Alla respondenter fick bestämma var vi skulle ses för att de skulle känna sig avslappnade och bekväma att svara på frågorna. Jag valde att inleda alla intervjuer med bakgrundsfrågor, detta med anledning av att de första frågorna i intervjun brukar vara avgörande för hur resterande delen kommer att flyta på (Trost, 2005).

När jag intervjuade den första respondenten lämnade jag ut ett missiv som hon fick skriva på. Sedan berättade jag om studiens syfte innan vi började med intervjufrågorna, jag informerade även om att intervjun kommer att spelas in. Vi träffades på morgonen på ett café och genomförde intervjun. Intervjun tog ungefär 20 minuter. När intervjun var klar avslutade jag med att tacka respondenten för att hon ville delta (Bryman, 2011). Även respondent nummer två ville träffas på ett café. Innan intervjun informerade jag om studiens syfte och hur intervjun kommer att gå till. Därefter fick även denna respondent skriva på ett missiv där alla de fyra forskningsetiska principerna var utskrivna. Intervjun genomfördes på eftermiddagen tog cirka 12 minuter att genomföra. Efter intervjun tackade jag för att hon ville ställa upp och delta i studien. De två första respondenterna träffade jag samma dag, men den tredje och även min sista respondent träffade jag dagen efter, även denna gång på ett café. Under alla intervjuer var jag noga med att ge mina respondenter tid att svara, ta pauser och att inte avbryta (Trost, 2005). Innan jag inledde den tredje och sista intervjun fick respondenten skriva på ett missiv där hon informerades om de fyra forskningsetiska principerna. Jag berättade även muntligt om studiens syfte. Även denna intervju genomfördes på

eftermiddagen när respondenten slutat jobbet och tog cirka 21 minuter att genomföra. När intervjun var slut och jag hade tryckt på stoppknappen på mobilens inspelningsfunktion tackade jag för respondentens deltagande.

5.4 Bearbetning av data

Vid kvalitativa studier används tre steg i bearbetningen av data: insamling av material, analys och tolkning (Trost, 2005). I analyssteget skriver man ut sina inspelade intervjuer och läser igenom texterna och funderar på vad man ser och på vad man har hört under intervjuernas gång. När man arbetar med en utskrift eller anteckningar sker inte bara en analys, det sker även en tolkning. Detta brukar börja redan vid intervjuerna (ibid.).

När jag hade samlat in min empiriska data påbörjades analysen (Cohen, Manion och Morrison, 2007). Jag väntade dock ett tag med att påbörja analyserna, därför att det kan vara bra att få lite distans och låta det som sagts under intervjun sjunka in för att få en bättre analys (Trost, 2005). När alla tre intervjuer var genomförda transkriberades materialet. Det första steget i analysen var att samla ihop enheter med relevant betydelse. På de utskrivna intervjuerna markerades intressanta och användbara meningar med färgpennor. Efter det granskade jag om det fanns några gemensamma teman av de olika enheterna som har samlats ihop. Därefter bestämdes centrala teman utifrån de grupper av data som jag hade satt ihop. I denna studie användes intervjuguidens rubriker (se bilaga 2) som teman. Dessa teman användes för att min intervjudata skulle inneha samma struktur som min intervjuguide. Med tanke på detta blev det därför lättare att analysera materialet (Trost, 2005). Nästa steg var att identifiera gemensamma teman som har uppkommit i analysen av materialet, samt att se om det fanns några unika teman (ibid.). För att på ett lättare sätt kunna jämföra intervjuerna och för att kunna se vad varje respondent sagt gjordes en mindmap med intervjuguidens teman som rubriker. Under hela analysens gång användes post it lappar med studiens syfte för att jag som författare skulle veta att jag hela tiden svarade på studiens syfte. Resultatet analyserades sedan i resultatanalysen utifrån studiens teoretiska utgångspunkt. Resultatet diskuterades även utifrån tidigare forskning.

5.5 Etiska aspekter

När forskning bedrivs är det viktigt att ta hänsyn till två olika krav. Det första är forskningskravet, som handlar om att forskningen håller hög kvalitet och fokuserar på

väsentliga frågor (Vetenskapsrådet, 2002). Denna studie har ett utarbetat och genomtänkt syfte och de frågor som ställdes under intervjuerna var relevanta med tanke på studiens syfte. Det andra är individsskyddskravet som berör frågor om att individer har rätt till skydd mot obefogad insyn i sina livsförhållanden samt att individer inte heller får utsättas för någon typ av skada. Dessa skador inkluderar psykisk eller fysisk, förödmjukelse eller kränkning (ibid.). Alla respondenters personuppgifter är anonyma och skrivs inte ut i arbetet. När respondenterna berättade om hur de uppfattade och påverkades av kulturen delade de med sig av en inblick i deras livsförhållanden dock så byttes respondenternas namn ut mot fiktiva namn för att man som läsare inte ska kunna veta vem det är som har sagt vad.

I denna studie har jag också tagit hänsyn till de fyra forskningsetiska principerna: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2002). Dessa principer inom humaniora och samhällsvetenskap är till för att ge riktlinjer för etikkommitténs granskning av forskningsprojekt som bedrivs. Principerna har även som syfte att vägleda mig vid planering av min studie (ibid.). Innan intervjun tilldelades informanterna ett missiv (se bilaga 1). I detta missiv blev de informerade om studiens syfte, att deras deltagande är frivilligt och kan avbrytas när som helst, att deltagandet är anonymt samt att uppgifterna bara kommer att användas för denna studie. De blev även informerade om var den färdiga uppsatsen publiceras.

En av respondenterna är ideellt engagerad på golfklubben och därför frågade jag henne om jag fick nämna det i min studie med tanke på anonymitetskravet. Hon sa att det gick bra för henne. Annars kan det vara svårt när man gör studien på en mindre arena eftersom det är större chans att alla känner varandra.

5.6 Reliabilitet och Validitet

För att mäta om studien har hög eller låg reliabilitet, trovärdighet, finns fyra olika komponenter att ta hänsyn till (Trost, 2005). Den första är kongruens och det handlar om likheten mellan frågorna som avses mäta samma sak. Under alla intervjuer använde jag mig av en intervjuguide så respondenterna möttes av identiska frågor och frågor av samma natur. Det andra är precision, det handlar om mitt sätt att registrera svaren som uppkom i intervjuerna. Jag spelade in alla intervjuer, använde samma mobiltelefon och förde inga anteckningar under intervjuernas gång. När jag transkriberade materialet gjorde jag detsamma

på alla intervjuer. Det tredje handlar om objektivitet, om olika författare registrerar samma sak likadant. Detta hänger ihop med den tredje komponenten, precision, jag spelade som sagt in alla intervjuer så de blev registrerade på samma sätt. Eftersom jag inte skriver denna studie med någon annan är jag den enda författaren och behöver inte ta hänsyn till denna komponent. Den fjärde och sista komponenten är konstans och handlar om tidsaspekten samt att man här förutsätter att det man undersöker inte ändrar sig. Eftersom jag ville belysa kvinnors uppfattningar och påverkansprocesser uppfylls inte denna komponent eftersom olika fenomen och människors attityder förändras dagligen. Enligt Trost (2005) är inte konstansen lika aktuell i kvalitativ forskning som i kvantitativ forskning. Med tanke på dessa fyra olika komponenter anser jag att min studie har en hög trovärdighet.

Om det är hög eller låg validitet handlar om studiens resultat (Cohen, Manion och Morrison, 2007). Inom den kvalitativa forskningen vill man skapa förståelse och beskriva ett fenomen sett ur någon annans perspektiv. Eftersom att jag som författare vill beskriva ett fenomen ur någon annans perspektiv handlar det alltid om tolkning (ibid.). Efter att jag hade transkriberat intervjuerna utformades ett resultat. Texten i resultatet utgick bara från respondenternas svar, dock så tolkade jag till viss del när jag skulle sammanfatta respondenternas citat. Med tanke på att jag endast tolkade en liten del så anser jag att studiens resultat har en hög validitet. Den externa validiteten handlar om studiens jämförbarhet (Cohen et al. 2007). Jag kan inte generalisera att resultatet gäller för alla golfspelande kvinnor i Sverige eftersom bara tre respondenter intervjuades. Resultatet kan dock ge en bild av hur den mansdominerade kulturen kan uppfattas av golfspelande kvinnor, samt om de påverkas.

6. Resultat

Här presenteras resultatet av de tre genomförda intervjuerna utifrån de teman som användes i intervjuguiden. Dessa är: attityder, tillhörighet och bemötande, påverkan, lärande, språk/jargong, sociala sammanhang och ojämställdhet.

6.1 Attityder

Alice och Sofia upplever golfbanan som en jämställd arena, medan Anna upplever arenan som motsatsen till detta. Respondenterna anser att i den kultur som alltid varit är golf en sport för män och det är också männen som har tolkningsföreträde. Med tolkningsföreträde menas

att männen har ett facit om vad som är rätt och fel. Männen och kvinnorna är på golfbanan av olika anledningar. Männen är där för att spela golf medan kvinnorna är där för den sociala delen. Det finns alltså ett synsätt att kvinnor inte är på golfbanan för att spela golf, utan att de är där för att umgås. Alice upplever strukturen som finns mellan män och kvinnor på golfklubben som positiv. Hon tycker att golfklubben är jämställd och att det inte finns några skillnader mellan männen och kvinnorna om man ser till fördelningen. Fokus hamnar här på strukturen gällande de anställda och de som jobbar på golfbanan. Sofia upplever också golfbanan i stort sätt som jämställd, men hon fokuserar mer på upplevelser och känslor.

Och det har alltid blivit liksom välkomnande när jag kommer ut och så där... jag tycker inte att jag känner mig nedvärderad på något sätt för att jag är kvinna, utan jag tycker att jag får ta plats om jag vill, så är det (Sofia).

Hon upplever att det finns plats för både kvinnor och män på golfbanan, men att man som individ måste ta för sig. Hon upplever även att män gärna går ut och spelar med vem som helst, men att inte alla gör det, speciellt inte kvinnor.

Det finns en... kultur i att män spelar golf och sen har vi en damkommitté. Det är för mig ett väldigt tydligt exempel och då säger jag inte att damkommitté i sig är dåligt, men man har bildat damkommittén av en historia (Anna).

Här involveras ytterligare en aspekt, ett historiskt avtryck som lever kvar än idag. Anna hävdar här att männen är de som spelar golf och sen har en damkommitté utformats bara för att kvinnorna ska kunna vistas på golfbanan.

Respondenterna upplever att det kan medföra problem och negativa konsekvenser av att golfklubben är mansdominerad. De negativa konsekvenserna anser respondenterna skulle kunna vara att golfbanan bara tar till vara männens intresse. Exempelvis att de får bättre starttider eller mer tävlingar, men detta har inte respondenterna upplevt som ett problem. Eftersom att den största delen av golfklubben består av äldre män kan det bli ett affärsmässigt problem i framtiden på grund av att de måste sluta och spela golf. Med tanke på att arenan inte attraherar kvinnor kommer det medföra problem.

om vi inte attraherar kvinnorna, så attraherar vi inte familjerna och då attraherar vi inte barnen och yngre killar idag tar större ansvar hemma vilket gör att det kommer att bli färre killar också, därför vi gör inte golfbanan tillräckligt attraktiv för alla (Anna).

Detta citat beskriver att det blir en snöbollseffekt om arenan inte attraherar kvinnorna. De upplever även att det ska vara enklare att åka ut och spela, och att fler personer ska åka ut och spela och träna när man känner för det. Män åker i större utsträckning ut spontant till golfbanan än vad kvinnor gör. Om det handlar om manligt och kvinnligt eller om det handlar om individen är oklart.

6.2 Tillhörighet och bemötande

Respondenterna belyser några faktorer som är viktiga för att de ska känna en tillhörighet på arenan. Den viktigaste faktorn enligt respondenterna handlar om bemötande. De vill känna sig välkomna och sedda när de kommer ut på arenan. Att alla som vistas på golfbanan har lika stor rätt att vara där. För att skapa ett positivt bemötande är det viktigt att man hälsar på varandra och att man bjuder in individer och grupper till träning eller spel på banan. I intervjun understryker Alice att de speciella damgrupperna på arenan inte bidrar till att alla ska känna sig välkomna, detta gäller både nya och gamla medlemmar, samt att de har svårt att släppa in nya kvinnor i sin grupp.

Att man liksom hälsar på varandra när man kommer, att man får vara med och spela i bollar och oavsett hur bra man är eller vem man är... Och det kan jag säga att det har jag faktiskt upplevt, fast inte från grabbarnas håll men från damernas håll. Att man inte öppnar upp för människor som kommer utifrån. Man blir ganska utesluten (Alice).

Här understryker Alice att det är kvinnorna på banan som inte välkomnar de ”nya” kvinnorna. Sofia understryker att det är viktigt för henne att omgivningen inte har speciella förväntningar på henne och hennes golfspel. Hon vill göra som hon själv vill och känner för.

Och sen så tycker jag även det här, det som är viktigt för mig är ju miljön också. Att det är en vacker miljö, en bra miljö, som är välkomnande. Inte bara personer utan även miljön (Alice).

Aspekten välkomnande handlar inte bara om bemötande, det kan även innebära en bra och vacker miljö. Anna lyfter även fram att attityden är en viktig faktor för att hon ska känna en tillhörighet på golfbanan. Som individ ska man bli välkomnad för den man är och inte bara för att man ska ”passa in”. Att det är rent på golfbanan är också en viktig aspekt. Exempelvis att det är fräscha toaletter, tömda papperskorgar och en anläggning som ser fräsch ut.

... på en golfbana kan jag tycka det är viktigt att det finns förhållningssätt för att det är en säkerhetsfråga. För mig måste det inte vara så tyst när folk ska slå, men man måste

visa respekt för den som ska slå... Och samma sak, man vill inte ha en golfboll i huvudet, så det måste vara lite ordning och reda och vi måste ta hand om vår bana så att den inte blir förstörd... Men det får inte förknippas med att vi ska vara tråkiga och snobbiga och hårda i vår liksom, i vår kultur (Anna).

Det är också av betydelse med ett förhållningssätt där vi visar varandra och banan respekt. Anna och Sofia anser båda att de har blivit bemötta eller behandlade utifrån sitt kön. Sofia kan inte riktigt beskriva på vilket sätt eller en speciell situation, men hon upplever detta jämt i sin vardag, alltså inte bara på golfbanan. Anna, som är ideellt engagerad i golfklubben upplever att hon väldigt ofta blir kommenterad för sitt utseende.

Och att jag också utifrån min ålder, nu vilket är skrattretande när man är 47 år, blir bedömd som ung för att man är tjej. Så är det ju en, det är ju de här maktstrukturerna och, vad ska man säga, sättet att... därför att det finns ett tolkningsföreträde. Att när en man pratar så lyssnar man och kvinnor får liksom höras eller synas, liksom så. Så det är väldigt tydligt (Anna).

Här belyser Anna en skillnad mellan män och kvinnor på arenan. Det är männen som har makten och man blir inte bedömd utifrån ett individperspektiv, utan efter sitt kön. Hon poängterar även att detta kan vara till hennes fördel eftersom hon anser att det är lättare att få uppmärksamhet, eftersom att när hon gör något som ger det ett avtryck eftersom hon är en kvinna. Alice upplever inte att hon har blivit bemött eller behandlad efter sitt kön.

6.3 Påverkan

Alla respondenter är överens om att golfbanan har en påverkan på dem. Det är en positiv påverkan, vistelsen på golfbanan ger energi och de får fokusera på något som de tycker är kul och viktigt. Det är inte bara själva golfspelet som påverkar respondenterna, det är även trevligt bemötande som bidrar till en positiv golfupplevelse. Naturen och miljön spelar också in som en betydande faktor, samt att det är rent och fräscht på arenan. Anna upplever att attityden påverkar henne jättemycket.

För mig är det viktigt att vi pratar liksom utvecklingsfrågor, så är det. Om man kommer till golfbanan en dag och så pratar man om att det var bättre förr och att det är så tråkigt nu och alltså, den där negativa attityden. Attityden på en dag påverkar mig jättemycket (Anna).

Vistelsen på golfbanan kan därför bli en positiv, men även negativ upplevelse beroende på attityden. Det är även viktigt att fokusera på framtiden.

Respondenterna påverkas av vistelsen på golfbanan men de är inte eniga om att mansdominansen på golfbanan påverkar dem. Anna tycker att det påverkar henne till viss del, medan Alice och Sofia inte upplever en påverkan. När Anna upplever att hon blir påverkad så handlar det om bemötandet hon och andra får på golfbanan, samt att vissa frågor kan bli tungrodda att hantera. Sofia upplever att mansdominansen påverkar henne indirekt på det vis att bekanta till henne har blivit behandla på ett sätt som inte är okej från manliga medlemmar, som handlar om nedvärderande kommentarer. Så det påverkar henne på det sätt att hon blir irriterad, men genom hennes bekantas upplevelser.

6.4 Lärande

Alla respondenter upplever att golfklubben inte erbjuder en verksamhet med aktiviteter som inkluderar alla, men det börjar bli bättre. Arenan utgår fortfarande från manliga normer och ett manligt sätt att spela golf på, detta anses även som det traditionella sättet. Det är viktigt att göra spelet modernt så att alla målgrupper attraheras. Det är även av stor betydelse att se till individen.

Vi blir ett mycket mer individualiserat och individanpassat samhälle och det är det vi vil ha och då måste man attrahera individen, sen kan man träna och spela i grupp. För det tror jag, att golfen kräver ju att du ska spela med individer, du spelar sällan själv. Och då krävs det ju att det är de individer som jag vill spela med. Så det krävs ju mycket mer individuella utmaningar på ett gruppfokus tror jag (Anna).

Här belyser en av respondenterna vikten av individanpassade aktiviteter, tillsammans i grupp, för att skapa en lärande- och utvecklingsprocess för alla. Sofia har inte tävlat så mycket inom golfen och eftersom det är tävlingar nästan varje helg på helgerna så är det svårt att komma ut på banan. Detta upplever hon som tråkigt och därför är det väldigt bra att arenan anordnar tjejgrupper och andra aktiviteter som gör att man vistas på golfbanan ändå. Hon nämner att ”möjligheterna att få träning som medlem” är en viktig faktor.

Kvinnor och män har lika stora möjligheter att utvecklas på golfbanan, bara man som individ tar för sig och tar vara på möjligheterna. Respondenterna upplever att kvinnor vill spela golf tillsammans medan männen kan gå ut och spela själva. Detta kan upplevas som ett problem då

det ibland inte finns möjligheter att spela tillsammans och det kan bidra till att kvinnorna väljer att avstå. Anna hävdar att det är viktigt att det finns både manliga och kvinnliga tränare på golfklubben samt att personalen som arbetar har ett modernt tänk i sitt sätt att jobba. För att det ska finnas ett utbud för alla på arenan är det av betydelse att de som lär ut ser till individen och inte är fast i gamla erfarenheter. Det är ofta som individer blir insorterade efter sitt kön och inte efter sitt intresse. För att kunna förändra detta krävs det att arenan frågar och utgår från individen mer.

6.5 Språk/jargong

Om vi ser till bemötande, alltså hur vi hälsar på varandra, så uppfattas golfklubben inneha en ”grabbig” jargong fortfarande. Kulturen på golfbanan är utformad av män för män och därför blir jargongen likadant utformad. Respondenterna upplever att kvinnor tilltalar och kommunicerar på ett annat sätt än män. En av respondenterna förtydligar detta.

Tjejer tycker jag bemöter en ofta utifrån den man är och inte utifrån den roll man har, på banan. Jag blir ju mer bemött utifrån min roll av män på golfbanan. Och kommenterad kring det (Anna).

Utifrån intervjuerna kan jag utlysa fler skillnader mellan kvinnor och mäns jargong. Män anses använda sig av ett vulgärare och tuffare språk. De berör mer sexuella saker medan kvinnornas jargong handlar mer om sociala saker som mode, barn och familj. Det som alla respondenter nämner är att de inte tror att dessa jargonger och sätt att uttrycka sig är utmärkande för just golfbanan, detta präglar hela samhället. Sofia upplever att hon blir lika bemött av män och kvinnor och det är ingen skillnad på hur hon blir tilltalad.

på golfbanan tar man chansen, de här könsdiskriminerande skämten att kvinnor är på ett speciellt sätt och män är på ett annat sätt, det förekommer ju där precis som på alla andra ställen. Det är ingen skillnad alls. Jag tror inte att det är varken bättre eller sämre på golfbanan, utan det är samhället i stort (Sofia).

Hon förtydligar här att det är en samhällsfråga och inget specifikt för golfbanan, men både män och kvinnor blir utsatta för de könsdiskriminerande skämten.

6.6 Sociala sammanhang

Anna och Sofia är överens om att det är lättare att spela golf om man har en partner och inte är ensamstående, Alice anser dock att det inte är någon skillnad. För att kunna ta sig ut på

golfbanan och spela krävs det att de som är ensamstående tar för sig mer för att kunna hitta någon att spela och träna med, därför är det viktigt med träningsgrupper och aktiviteter för medlemmarna.

Det är väldigt få singeltävlingar. Och där kan jag tycka att indelningen på singeltävlingarna, oftast är det ju tjejer och killar, men det är ju väldigt sällan man har singeltävlingar där man mixar och sen har klassindelning efter handicap... För har man ingen partner eller känner nån så hamnar man ganska snart i en situation där man inte kan spela många tävlingar och då är det svårt att komma ut och spela (Alice).

Detta citat visar på att golfens tävlingsverksamhet är utformad utefter en uppdelning av män och kvinnor. Anna anser att golfen har en mycket stark tradition i hur golfspelare ska vara. Exempelvis anses ofta män vara bättre än kvinnor på att spela. Anna som är ensamstående, understryker även att när hon går ut och spelar golf med en kille så finns det förväntningar från omgivningen att hon ska ingå i en relation med honom. Det här är en aspekt som gör att det blir problematiskt att vara en ensamstående kvinna som vill spela golf med vem hon vill.

6.7 Ojämställdhet

Nätverk är en viktig faktor till varför det är fler män än kvinnor som spelar golf anser Anna, i en relativt liten stad är det lätt att hitta ett nätverk. En annan faktor är att män traditionellt sätt prioriterar sig själv före familjen och andra saker bättre än vad kvinnorna gör. Denna prioriteringsfråga följer sedan med när män och kvinnor bildar familj eller får ett nytt jobb, därför är det fler män än kvinnor som spelar golf. Sofia anser, även hon, att det handlar om en prioriteringsfråga, män och kvinnor prioriterar olika. Hon tror också att det handlar om den sociala strukturen på arenan. Om det är mer män än kvinnor som spelar så är det lätt att det fortsätter i det mönstret.

Nä men det var ju lite kul för jag intervjuade, det var ju några på jobbet idag som har spelat golf men som har slutat. En kvinna, hon är kanske 55 år, hon spelade med sin familj och sedan slutade hon. Ja då hade hon inte tid också fick hon barnbarn också liksom gick tiden till det, man prioriterar olika tror jag. Också tror jag det att, just det här att kvinnor kanske är mer gruppberoende, kvinnor i stort. Att de kanske vill ha en tillhörighet i någon grupp för att komma ut och spela (Sofia).

Återigen handlar det om kvinnors prioriteringar, men även känslan av att tillhöra en grupp. Alice tror att den ojämna fördelningen handlar om kulturen. Historiskt sätt var golfen en manssport och det har fortsatt att vara så, kvinnorna har inte hunnit ikapp än. Fördelningen mellan män och kvinnor är ojäm på golfklubben och respondenterna anser att det finns vissa saker som skulle kunna bidra till en mer jämn fördelning. Alla respondenter hävdar att arenan måste arbeta för att bibehålla de kvinnor som fått barn. För att få kvinnorna att inse att det går att spela golf samtidigt som barnen är små så skulle golfklubben kunna erbjuda barnpassning samtidigt som föräldrarna ska spela. Det är också ett sätt att introducera barnen till spelet. På grund av de sociala strukturerna att kvinnorna tar mer ansvar i hemmet, anser Sofia att golfen måste bli mer lättillgänglig och inte så tidskrävande. Kompisgrupper är också en viktig faktor som kan bidra till en känsla av tillhörighet och som kan bidra till att fler kvinnor vill spela och träna. Ett alternativ skulle också kunna vara att involvera de pensionerade kvinnorna i golfen. Anna understryker att det är viktigt att fråga kvinnor vad de vill ha och vad som skulle få dem att fortsätta spela golf och därefter jobba systematiskt med det.

Det krävs en faktisk förändring och inte bara snack på papper, därför att kvinnor och då menar jag nog i alla åldrar och flera killar också, är inte intresserade av att slåss för att få vara med och göra de man tycker är roligt. Man vill komma till golfklubben och känna sig välkommen. Man är inte intresserad av att åka dit och göra ett könskrig, därför att det gör man i vardagen och på sin arbetsplats. På fritiden vill man göra saker där man är välkomnad och lyckas inte golfklubben med det här så kommer vi aldrig att attrahera fler kvinnor... ibland blir det lättare att börja om från början än att förändra en befintlig blomkruka (Anna).

Arenan måste vara välkommande och inte dömande. Det ska finnas något för alla och golfen har sina traditionella mönster som är väldigt starka och ibland måste en förändring göras för att en förändring ska kunna ske.

7. Resultatanalys

Här analyseras resultatet utifrån studiens teoretiska utgångspunkt som är Hirdmans (2003) genuskontrakt.

7.1 Män och kvinnor hålls isär

Män och kvinnor är på golfbanan av olika anledningar. Detta resultat kan kopplas ihop med Hirdmans (2003) första grundläggande princip i genuskontraktet, män och kvinnor hålls isär. Männerna är där för att spela golf och kvinnorna är där för den sociala biten, att umgås med människor. Dikotomin manligt och kvinnligt förekommer på arenan om man ser till strukturen på tävlingarna. Ibland spelas tävlingarna som dam- respektive herrtävlingar, alltså är herrar och damer uppdelade efter kön och inte efter ett individperspektiv. Alice poängterar även att män och kvinnor ofta är uppdelade efter kön när det handlar om vilka som ska gå med varandra och spela i samma boll under tävlingsrundan. Under intervjuerna framkom det att det finns en damkommitté men inte en herrkommitté. Även här hålls män och kvinnor isär. Enligt Anna finns det en kultur i att män spelar golf och sen finns det en damkommitté. Detta exempel visar på att kvinnorna är i en minoritetsposition på arenan och har behovet av ett nätverk.

7.2 Det manliga värderas högre än det kvinnliga

Respondenterna upplever att de är männen som har tolkningsföreträde på arenan samt att de "sitter på facit" om vad som är rätt eller fel. En av respondenterna är ideellt engagerad i klubben och blir ofta kommenterad av män utifrån sitt kön och inte efter hur hon är som person. Att männen, enligt respondenterna, går in med inställningen att de har tolkningsföreträde på arenan är ett tydligt exempel på Hirdmans (2003) andra grundläggande princip att det manliga värderas högre än det kvinnliga. Anna upplever att när en man pratar så lyssnar man. Dock hävdar hon att det kan vara till hennes fördel som kvinna eftersom det är lättare att få uppmärksamhet och när hon gör något ger det ett avtryck. Under intervjun med Sofia framkommer det att bekanta till henne även dem har fått höra nedvärderande kommentarer från manliga medlemmar.

7.3 Alla är med och skapar genusordningen

Alice lyfter fram under intervjun att damgrupperna på arenan inte bidrar till att nya kvinnliga medlemmar känner sig välkomna. De har svårt att släppa in nya kvinnor i sin grupp. Detta styrker Hirdmans (2003) tredje grundläggande princip att alla i samhället är med och skapar genusordningen, både män och kvinnor. Med utgångspunkt i respondenternas svar på frågorna kan jag utlysa att den hegemoniska maskulina kulturen och könsmaktsordningen är någonting

som respondenterna är vana vid. Det är någonting som pågår i samhället dagligen och som respondenterna inte alltid lägger märke till eller reflekterar över.

Utifrån resultatet i denna studie kan jag utlysa att kvinnor på arenan upplever att kulturen som finns på golfbanan gör att kvinnor och män hålls isär samt att det manliga värderas högre än det kvinnliga. Det framgår dock av resultatet att kvinnor exkluderar andra kvinnor, därför är alla på golfbanan, män som kvinnor med och skapar genusordningen. Detta är något som speglar samhället och förs vidare från generation till generation.

8. Diskussion

I denna del diskuteras studiens metodval, genomförande, resultat kopplat till tidigare forskning och förslag till vidare forskning. Avslutningsvis presenteras uppsatsens slutsatser.

8.1 Metoddiskussion

Metoden som användes i denna studie var strukturerad intervju. Jag var intresserad av golfspelare kvinnors uppfattningar och påverkansprocesser, därför användes strukturerade intervjuer för att få reda på detta. Anna, Alice och Sofia svarade på samma frågor eftersom jag använde mig av en intervjuguide som jag följde. Jag anser att metoden var passande sett till studiens syfte som var att belysa kvinnors uppfattningar och om det fanns några påverkansprocesser. Om exempelvis en enkätundersökning hade använts som metod hade det varit svårare att svara på mitt syfte eftersom jag inte hade kunnat ställa de frågor som jag ställde och hade då inte uppnått studiens syfte. Att använda olika teman vid intervjuerna var praktiskt. Intervjuerna kunde jämföras och tolkas utifrån dessa teman, vilket var till en fördel vid transkriberingen. Under en av intervjuerna uppfattade respondenten inte en av frågorna, detta gjorde att jag fick ställa frågan igen i slutet av intervjuguiden för att få ett svar på frågan. Jag anser inte att detta kan ha påverkat respondentens svar. Alla intervjuer genomfördes på ett café och respondenterna fick välja var på caféet de ville genomföra intervjun. Under alla intervjuer spelades mycket musik ur lokalens högtalare. Detta upplevdes som ett störningsmoment i början men när jag väl började ställa frågorna förflyttades fokus från musiken till intervjun. Trost (2005) understryker att det kan vara bra att ge respondenterna god tid att svara på intervjufrågorna samt att jag som intervjuare inte avbryter. Detta var jag

noga med under alla tre intervjuer och med tanke på denna noggrannhet upplevde jag att respondenterna verkligen utvecklade sina svar på ett bra och informerande sätt.

Jag valde att intervjua tre golfspelare kvinnor, men jag kan inte generalisera resultatet och säga att det gäller alla golfspelare kvinnor i Sverige. Åldersspannet mellan respondenterna var inte så stort och det hade varit intressant att intervjua en yngre och en äldre kvinna också, eftersom uppfattningarna kan skilja sig åt. Det var nio kvinnor som hörde av sig och ville ställa upp och bli intervjuade. Jag hade i förväg bestämt att om fler än tre personer hörde av sig skulle jag välja de första tre som visade intresse. Om tiden hade funnits hade det varit intressant och troligtvis givande att intervjua alla nio kvinnor eftersom svaren från intervjuerna hade kunnat ge en mer allmän och rättvisande bild av hur golfspelare kvinnor uppfattar den mansdominerade arenan och dess kultur. Jag upplevde en liten spänning och nervositet under intervjuerna. Trost (2005) hävdar att under intervjuens gång är den som intervjuar inte avslappnad även om man ska se så ut. Jag transkriberade materialet några dagar efter genomförandet av intervjuerna för att jag ville skapa distans till materialet och för att jag sedan skulle kunna analysera materialet på ett rimligt sätt.

8.2 Resultatdiskussion

Genom denna studie vill jag belysa hur golfspelare kvinnor uppfattar den mansdominerande kulturen och om denna kultur påverkar dem på något sätt. Av studiens resultat kan jag utläsa likheter och skillnader mellan respondenternas svar. Alla tre respondenterna nämner att en känsla av tillhörighet är en viktig faktor för kvinnor på golfbanan och att de känner att de tillhör en grupp. En annan likhet mellan respondenternas svar är att de upplever att kvinnor och män prioriterar olika. Till skillnad från kvinnorna prioriterar ofta männen sig själv före andra. Detta är dock något som de anser speglar hela samhället och inte bara golfbanan. Att män anses använda sig av ett vulgärare och tuffare språk som berör mer sexuella saker medan kvinnornas jargong handlar mer om sociala saker som mode, barn och familj är också något som präglar hela samhället och inte bara golfbanan. Alla respondenter upplever att vistelsen på golfbanan påverkar dem på ett positivt sätt. Arenan bidrar till energi och respondenterna får fokusera på något som de tycker är kul.

Nationalencyklopedins (2016) definition på jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla väsentliga områden i livet. Alice

och Sofia uppfattar golfbanan som en jämställd arena, men det gör inte Anna. Alice fokuserar på jämställdhet inom strukturen, exempelvis att det till antalet är en jämn fördelning mellan män och kvinnor som jobbar på golfbanan. Anna och Sofia däremot fokuserar mer på jämställdheten inom golfklubbens kultur, det kan handla om exempelvis bemötande och attityder. Alice upplever inte att mansdominansen på arenan påverkar henne, men Sofia antyder att det påverkar henne indirekt genom hennes omgivning. Anna upplever att bemötandet på arenan kan påverka henne på ett negativt sätt.

En av respondenterna, Alice, nämnde under hennes intervju att hon upplever att kvinnor är exkluderande mot kvinnor på arenan, det är alltså inte männen som är exkluderande mot kvinnorna med tanke på den mansdominerade arenan. Den exkluderande kulturen visar sig genom att kvinnor ha svårt att släppa in ”nya” kvinnor i de befintliga grupperna, men det handlar även om bemötande, att kvinnor inte känner sig välkomna. Kan detta vara en aspekt som gör så att ”nya” kvinnor inte vill spela golf? Å andra sidan när kvinnor är underordnade och är i en minoritetsposition kan det leda till att kvinnor tar avstånd från andra kvinnor och att de ansluter sig till männen (Holgerson et al, 2011). Vid intervjuer med kvinnor som jobbar på olika idrottsplatser, som anses mansdominerade, uppfattade kvinnorna att de var tvungna att anpassa sig till denna kultur genom att ”tuffa till sig” och skaffa sig skinn på näsan för att klara av arbetet (Haraldsson, 2011). Om det å andra sidan är männen som är i en minoritetsposition och undviker andra män kan även denna princip ses tvärtom, alltså att det kvinnliga värderas högre än det manliga. Det är dock ytterst ovanligt. Richman, vanDellen & Wood (2011) belyser i deras studie, att kvinnor upplever att de faktorer som spelar roll för om de söker sig till mansdominerade arenor är bland annat är positiva erfarenheter av kvinnliga förebilder och stöd. Dessa kvinnor vistades och arbetade i en mansdominerad miljö precis om kvinnorna som deltog i denna studie. Om kvinnor, som Alice nämnde, exkluderar kvinnor på arenan kan det bidra till att de kvinnliga förebilderna och stödet hos kvinnorna suddas ut och kanske försvinner helt. Dessa två faktorer har dock visat sig vara två betydande faktorer för om kvinnor söker sig till mansdominerande arenor eller inte.

Intervjuerna visar på att kvinnorna uppfattar det som att männen prioriterar sig själva medan kvinnorna fokuserar mer på de sociala strukturerna som barn och familj. Enligt Connell (2009) har vi människor i samhället en uppfattning om att kvinnor ska vara på ett visst sätt, exempelvis omvårdande, fulla av kärlek och att de ska göra självuppoftningar. Alltså är synen på kvinnor redan bestämd från samhället. Även synen på män är förbestämd, män ska vara

familjeförsörjare och de ska representera familjen (Connell, 2009). Larsson (2005) understryker i sin studie att män som deltar i konståkning och kvinnor som spelar fotboll ofta uppfattas av samhället som homosexuella. Män och kvinnor konstrueras alltså på ett visst sätt av samhället (ibid.). Richman, vanDellen och Wood (2011); Germain, Herzog och Hamilton (2012) hävdar att det är till en fördel på de mansdominerade arenorna om kvinnorna har ett bra självförtroende och ett positivt tankesätt om sig själva. De faktorer som har visat sig bidra till detta är mentorer och nätverk (ibid.) Anna och Sofia anser även dem, att nätverk, alltså de människor som man har runt omkring sig, är en viktig faktor till varför det är fler män än kvinnor som spelar golf.

Anna har den uppfattningen att kvinnor och män tilltalar varandra och kommunicerar på olika sätt. Golfbanan besitter en ”grabbig” och ”gubbig” jargong, samt att männen bemöter en utifrån den roll man har och kvinnor bemöter människor efter den man är. Vid intervjuer med kvinnor som arbetar på olika idrottsplatser, där det också är en maskulin kultur där männen dominerar framgick det att arenan har en ”grabbig” och ”gubbig” jargong (Haraldsson, 2011). En av respondenterna upplever att kvinnor och män har lika stora möjligheter att utvecklas på golfbanan, men att man som individ måste ta för sig och ta vara på möjligheterna. Här kan jag utlysa en likhet mellan Haraldssons (2011) studie och respondentens svar, för att vistas och delta i aktiviteter på den mansdominerade arenan är det viktigt som kvinna att våga ta plats och ta för sig. På andra arenor där männen dominerade började kvinnorna bete sig annorlunda för att kunna överleva och utvecklas inom yrket (Miller, 2004). Genom att agera på detta vis fortsatte arbetsplatsen att vara orättvis och ojämlik och kvinnorna uppnådde kortsiktiga individuella vinster (ibid.). Även fast Sverige, enligt Riksidrottsförbundet (2005), har fokuserat på jämstälhetsfrågor långt bak i tiden råder de ändå en könsmaktsordning i samhället som placerar män och kvinnor i en ojämslälld maktrelation.

Redan år 1977 antogs ett handlingsprogram gällande kvinnlig idrott som innebar idrott tillsammans på samma villkor, för kvinnor och män, flickor och pojkar (Olofsson, 1989). Trots detta, understryker Anna att hon har blivit behandlad och bemött efter sitt kön på arenan. I sin ideellt engagerade roll på golfbanan blir hon ofta kommenterad utifrån sitt kön och inte efter hur hon är som person. Sofia upplever å andra sidan att mansdominansen påverkar henne indirekt eftersom att bekanta till henne har blivit behandlade på ett sätt som inte är okej från manliga medlemmar, som handlar om nedvärderande kommentarer. Respondenter hävdar dock att detta även är något som pågår i samhället. Även fast vi har en

diskrimineringslag i Sverige (DO, 2016) blir ändå kvinnor utsatta för nedvärderande kommentarer bara för att de är kvinnor. I Eliassons (2011) studie som handlar om flickor och pojkars deltagande i fotboll visade det sig vara accepterat och berättigat i kulturen att säga att pojkarna var bättre än flickorna på fotboll. Samhället konstruerar könen att de ska vara olika och de rangordnas efter makt och prestige. Med andra ord bidrar detta till olikheter redan i tidig ålder (ibid.). Utifrån Kalayci och Hayirsevers (2014) studie visar resultatet även där att pojkar och flickor redan i tidig ålder tillskrivs egenskaper och sysslor som ska passa till dem beroende på kön. Enligt lärarhögskolan i idrott (2002) påverkas vi i samhället av idrotten på ett eller annat sätt, vare sig vi vill det eller inte. Barn har idrott i skolan och barn och vuxna kan vara involverade i föreningsidrotten. I idrottskulturerna studeras frågor om hur exempelvis förhållningssätt och värderingar om idrott skapas och människan lär sig vad som är rätt eller fel (ibid.). Därför är det viktigt att skapa en idrottskultur fri från nedvärderande kommentarer och kommentarer efter sitt kön. Idrotts- och motionsvanorna har en stor inverkan på människors hälsa (Lärarhögskolan i idrott, 2002).

Forskning inom detta område hävdar att brist på stöd är den största anledningen till varför kvinnor inte vistas på de mansdominerade arenorna (Richman, vanDellen & Wood, 2011; Germain, Herzog & Hamilton, 2012;). I min studie kan jag inte, utifrån resultatet, utlysa att respondenterna bekräftar detta. Respondenterna hävdar att den viktigaste aspekten är bemötande, att man hälsar på varandra och bjuder in till spel och umgänge. Bemötande handlar även om miljön, att det är rent och fräscht på arenan. Om golfbanan uppfyller dessa ”kriterier” vill kvinnorna vistas på arenan. Förutsättningarna att delta inom olika idrottsverksamheter ska enligt Riksidrottsförbundet (2005) vara densamma för kvinnor och män, idrotten ska också arbeta för att främja jämställdhet. Därför kan förändringar som bidrar till jämställdhet inom olika idrottsarenor vara något positivt, samt fördelning 50/50 mellan män och kvinnor kan också vara något att sträva mot. På idrottsarenor ska kulturen vara icke dömande och accepterande mot både män och kvinnor eftersom kulturen formas av människors sätt att uttrycka och bete sig. Det som är viktigt att komma ihåg är att kulturen är något som utvecklas hela tiden eftersom människor förändras.

Lärarhögskolan i Stockholm (2002) hävdar att idrotten ska lära individen om sig själv och sin egen förmåga, men även om sin kropp och hur man bör se ut och om vad som är rätt eller fel. Här utgår de alltså från ett individperspektiv. Ändå beskrev respondenterna att de upplever att männen sitter på facit om vad som är rätt eller fel. Idrotten, enligt lärarhögskolan, ska utgå från ett individperspektiv ändå blir kvinnorna på golfbanan bemötta och behandlade efter sitt

kön. Med andra ord har det ingen betydelse hur du är som individ. I genuskontraktet värderas män högre än kvinnor (Hirdman, 2003). Enligt Murell et al.(1991) har kvinnorna till skillnad från männen svårt att avancera och klättra i karriärstegen och de yrken som domineras av kvinnor anses ofta få en lägre status. Även här utgår man från ett könsperspektiv och inte ett individperspektiv. Som Wikman (2012) poängterar bör en samordning av genus, jämställdhet och jämlikhet alltid finnas i idrottsorganisationerna.

8.3 Slutsats

Resultatet från denna studie kan inte generaliseras, alltså kan jag inte påstå att dessa uppfattningar och påverkansprocesser gäller alla golfspelare kvinnor i Sverige. Resultatet kan dock bidra till en ökad förståelse och kunskap om hur golfspelare kvinnor kan uppfatta och påverkas av kulturen på en mansdominerad arena och detta kan i sin tur bidra till att fler kvinnor vill söka sig till de mansdominerade arenorna. Kvinnorna uppfattar att ett trevligt och inbjudande bemötande, en känsla av tillhörighet, positiv attityd och att man blir bemött utifrån ett individperspektiv och inte sitt kön är de viktigaste faktorerna för kvinnorna på golfbanan. Tidigare forskning inom ämnet påvisar att kvinnor exkluderas och utsätts för diskriminering inom de mansdominerade arenorna. Respondenterna i denna studie uppfattar att kvinnor exkluderar kvinnor på arenan, dock så utsätts de för diskriminerande skämt och kommentarer av män på arenan. Respondenterna uppfattar även att kulturen på den mansdominerade arenan speglar samhället till stor del. Exempelvis är de könsdiskriminerande skämtet är något som också finns i samhället. Jag kan från resultatet utlysa att kvinnorna påverkas av arenans kultur på olika sätt, det finns både en direkt och en indirekt påverkan.

8.4 Till vidare forskning

Det skulle vara intressant att undersöka uppfattningar av en mansdominerad arena hos golfspelare män för att få förståelse från båda sidorna. Det skulle även vara intressant att undersöka kvinnors uppfattningar och påverkan av en mansdominerad arena inom någon annan sport eller fritidsaktivitet för att se om det finns några skillnader och likheter med golfen.

9. Referenser

- Blom, L. C., Abrell, L., Wilson, M. J., Lape, J., Halbrook, M., & Judge, L. W. (2011). Working with Male Athletes: The Experiences of U.S. Female Head Coaches. *ICHPER-SD Journal Of Research*, 6(1), 54-61.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Research methods in education*. (6. ed.) London: Routledge.
- Connell, R. (2009). *Om genus*. (2., utvidgade och omarb. uppl.) Göteborg: Daidalos.
- Diskrimineringsombudsmannen (DO) (2016). *Diskrimineringsombudsmannen* [Elektronisk resurs]. Stockholm: Diskrimineringsombudsmannen (DO).
- Eliasson, I. (2011). Gendered socialization among girls and boys in children's football teams in Sweden. *Soccer & Society*, 12(6), 820-833. doi:10.1080/14660970.2011.609682
- Germain, M., Herzog, M. R., & Hamilton, P. R. (2012). Women employed in male-dominated industries: Lessons learned from female aircraft pilots, pilots-in-training and mixed-gender flight instructors. *Human Resource Development International*, 15(4), 435-453. doi:10.1080/13678868.2012.707528
- Haraldsson, K. (2011) *Är idrottsplatserna till för alla?* Institutionen för genusvetenskap, Södertörns högskola.
- Henriksson-Larsén, K (u.å) Manligt och kvinnligt inom idrotten.
http://www.medfak.umu.se/digitalAssets/38/38414_forskn.dag09_henriksson-larsn.pdf
Hämtad 2016-05-25
- Holgerson, C., Wahl, A., Höök, P. & Linghag, S. (red.) (2011). *Det ordnar sig: teorier om organisation och kön*. (2., [uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Hirdman, Y. (2003). *Genus: om det stabilas föränderliga former*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.

Jämställ (2004) Genus och maskulinitet <http://www.jamstall.nu/wp-content/uploads/2014/01/Maskulinitetsteori-pdf.pdf> hämtad 2016-05-24

Kalayci, N., & Hayirsever, F. (2014). An Analysis of Citizenship and Democracy Education Text Book in the Context of Gender Equality and Determining Students' Perceptions on Gender Equality. *Educational Sciences: Theory And Practice*, 14(3), 1065-1074.

Kulick, D. & Bjerén, G. (red.) (1987). *Från kön till genus: kvinnligt och manligt i ett kulturellt perspektiv*. Stockholm: Carlsson.

Larsson, H. (2005). Idrottens genus: en forskningsgenomgång. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*. 26(1),27-39

Lärarhögskolan i Stockholm (2002). *Pedagogiska perspektiv på idrott*. Stockholm: HLS förl..

Miller, G. E. (2004). Frontier Masculinity in the Oil Industry: The Experience of Women Engineers. *Gender, Work And Organization*, 11(1), 47-73. doi:10.1111/j.1468-0432.2004.00220.x

Murrell, A. J., Frieze, I. H., & Frost, J. L. (1991). ASPIRING TO CAREERS IN MALE- AND FEMALE-DOMINATED PROFESSIONS. A Study of Black and White College Women. *Psychology Of Women Quarterly*, 15(1), 103-126.

Nationalencyklopedin (NE) (2016) *Jämställdhet*
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/j%C3%A4mst%C3%A4lldhet>
Hämtad 2016-05-03.

Nationalencyklopedin (NE) (2016) *Kvinnoemancipation*
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/kvinnoemancipation> Hämtad 2016-05-24

Nationella sekretariatet för genusforskning (2016) Vad är genusperspektiv?

<http://www.genus.se/kunskap-om-genus/om-kon-och-genus/vad-ar-genusperspektiv/> Hämtas 2016-05-25

Olofsson, E. (1989) *Har kvinnorna en sportslig chans? Den svenska idrottsrörelsen och kvinnorna under 1900-talet*. Pedagogiska institutionen, Umeå universitet

Richman, L. S., vanDellen, M., & Wood, W. (2011). How Women Cope: Being a Numerical Minority in a Male-Dominated Profession. *Journal Of Social Issues*, 67(3), 492-509. doi:10.1111/j.1540-4560.2011.01711.x

Riksidrottsförbundet (2005) *Idrottens jämställdhetsplan*. Sisu Idrottsutbildarna: Stockholm. 789197576628ISBN 91-975766-2-X

Steele, J., James, J. B., & Barnett, R. C. (2002). Learning in a Man'S World: Examining the Perceptions of Undergraduate Women in Male-Dominated Academic Areas. *Psychology Of Women Quarterly*, 26(1), 46.

Svender, J (2012). *Så gör(s) idrottande flickor: iscensättningar av flickor inom barn- och ungdomsidrotten*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2012

Svenska golfförbundet (2015) *Medlemsstatistiken 2015- den officiella slutrapporten för Gолfsverige*.

Svenska golfförbundet (2016) *Vision 50/50- Et långsiktigt förändringsarbete för att öka sportens attraktionskraft hos grupper vi inte attraherar i idag* <https://www.golf.se/klubb-och-anlaggning/vision-50-50/> hämtad 2016-04-12

Skr. 2002/03:140 "Jämt och ständigt. Regeringens jämställdhetspolitik med handlingsplan för mandatperioden". Regeringens skrivelse.

Trost, J. (2005). *Kvalitativa intervjuer*. (3. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer- inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. ISBN:91-7307-008-4. (Hämtad 2016-03-16)

Wickman, K. (2012). *Myrsteg mot en jämställd idrott*. Svensk idrottsforskning. (2012(21):3, s. 10-14). Hämtad från <http://www.gih.se/CIF/Idrottsforskning/Svensk-idrottsforskning/>

Bilaga 1- Missiv

Hej!

Mitt namn är Lina Axner och jag läser nu min sista termin på det hälsopedagogiska programmet på Högskolan i Gävle. Just nu håller jag på att skriva mitt examensarbete inom pedagogik där syftet är att belysa hur golfspelande kvinnor uppfattar och påverkas av kulturen på en mansdominerad arena.

Jag vill genomföra en intervju med dig som deltagare med anledning av att du är en golfspelande kvinna och medlem i golfklubben. Intervjun kommer att pågå mellan 30-60 minuter och kommer att spelas in. Ditt deltagande är frivilligt och du har rätt att avbryta ditt deltagande när som helst. Ditt deltagande är anonymt och uppgifterna i den färdiga uppsatsen kommer inte kunna spåras till dig. Alla uppgifter som samlas in under intervjun kommer bara att användas för detta arbete. Den slutgiltiga uppsatsen kommer sedan att presenteras för handledare och studiekamrater. Mitt färdiga examensarbete kommer sedan att publiceras i DIVA, som är en publikationsportal för uppsatser och examensarbeten där det är fritt för alla att läsa.

Jag godkänner mitt medverkande i studien

Namn

Ort och datum

Vid frågor eller funderingar, kontakta gärna mig eller min handledare:

Författare:

Lina Axner

ofk13lar@student.hig.se

076xxxxxxx

Handledare:

Paula Larsson

Paula.larsson@hig.se

026xxxxxxx

Bilaga 2- Intervjuguide

Frågegrupper	Intervjufrågor
<i>Bakgrund</i>	<p>Hur gammal är du?</p> <p>Hur länge har du spelat golf?</p> <p>Hur stor del av ditt liv kretsar kring golf?</p> <p>Vem brukar du spela golf med? Sambo, barn, make/fru, kompisar osv.</p>
<i>Attityder</i>	<p>Upplever du golfklubben som en jämställd arena? Vad är det som gör den jämställd/ojämställd?</p> <p>Anser du att det medför problem eller att det är ett problem att golfbanan är mansdominerad? Om ja, vilka problem skulle det kunna medföra?</p>
<i>Tillhörighet och bemötande</i>	<p>Har du upplevt situationer där du har blivit bemött och/eller behandlad efter ditt kön? Om ja, på vilket sätt?</p> <p>Vilka faktorer är viktiga för dig för att du ska känna en tillhörighet på golfbanan?</p>
<i>Påverkan</i>	<p>Känner du att vistelsen på golfbanan påverkar dig? I så fall på vilket sätt?</p> <p>Med tanke på att golfbanan är mansdominerad, anser du att detta påverkar dig? I så fall på vilket sätt?</p>
<i>Lärande</i>	<p>Upplever du att golfklubben erbjuder en verksamhet med aktiviteter som bidrar till att alla, kvinnor/män, flickor/pojkar, kan utvecklas och ha roligt i sitt golfspel? Om ja, ge gärna några exempel. Om nej, vad fattas?</p> <p>Upplever du att kvinnor och män har lika stora möjligheter att utvecklas på golfklubben? Om ja, varför? Om nej, varför?</p>

<i>Språk/jargong</i>	<p>Hur upplever du att män i jämförelse med kvinnor kommunicerar/tilltalar dig på golfklubben?</p> <p>Upplever du att samtalen och skämtet bland medlemmarna, de anställda och de förtroendevalda i klubben är fria från nedvärderande kommentarer och kränkningar?</p>
<i>Sociala sammanhang</i>	<p>Upplever du att det är en skillnad om du är ensamstående eller har en partner som spelar golf? Om ja, vilka skillnader?</p> <p>Upplever du att golfklubben tar hänsyn till och inkluderar alla, oavsett sexuell läggning, om man är singel eller har partner/familj i de sociala sammanhang och spelformer som klubben erbjuder? Om nej, varför inte?</p>
<i>Ojämsställdhet</i>	<p>Fördelningen mellan män och kvinnor på golfklubben är 31 % kvinnor och 69 % män, varför tror du att det är en sådan ojämn fördelning?</p> <p>Varför tror du att fler män än kvinnor spelar golf? Vad anser du skulle behövas för att få fördelningen mer jämställd?</p>